

บทที่ 1

บทนำ

การวิจัยหัวข้อ “การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี” มีความเป็นมาของแนวคิดที่นำมาสู่การกำหนดขั้นตอนของกระบวนการวิจัย วัตถุประสงค์ในการวิจัย คำถามวิจัย ขอบเขตการวิจัยตลอดจนระเบียบวิธีของการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของหัวข้อวิจัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) เป็นแผนที่ได้รับอัญเชิญแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนา และบริหารประเทศ โดยยึดหลักทางสายกลาง เพื่อช่วยให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้โดยมีความมั่นคง เป็นผลนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลกการพัฒนาในลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นการใช้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาแบบองค์รวม การพัฒนาที่สมดุลทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมือง ฯลฯ โดยใช้พลังทางสังคมเป็นกระบวนการสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในรูปแบบของเครือข่าย อันประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในกระบวนการทั้งหลาย การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ จัดได้ว่าเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศชาติที่สำคัญด้วยเช่นกัน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นการบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศซึ่งถือว่าไม่เพียงแต่จะมีผลประโยชน์ต่อประเทศชาติในทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่ยังมีผลต่อสังคมและวัฒนธรรมอย่างชัดเจน หากได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดประโยชน์

ต่อสังคมและประเทศชาติอย่างน่าพึงพอใจ รัฐบาลไทยทุกสมัยได้มีนโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังเพราะการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ปี พ.ศ. 2522 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) เป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ท.ท.ท.) ให้เป็นวิสาหกิจในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีหน้าที่ดำเนินนโยบายด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ดังนั้นปรากฏการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในปัจจุบันจึงเป็นกิจกรรมรายใหญ่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ จนกระทั่งมีผู้กล่าวว่าธุรกิจการท่องเที่ยวในทุกวันนี้เป็นธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในโลกหากเทียบกับธุรกิจอื่นๆด้วยกัน ทางรัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญในอันที่จะช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติและท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็วด้วยการนำรายได้จากการท่องเที่ยวมาเป็นรากฐานสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆได้อีกด้วย

ในปี พ.ศ.2493 (ค.ศ.1950) มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยวจำนวน 25 ล้านคน และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็น 546 ล้านคน (พ.ศ.2538, ค.ศ.1995) 692 ล้านคน (พ.ศ.2543, ค.ศ.2000) และจะเพิ่มเป็นจำนวน 1,047 ล้านคน (พ.ศ.2553, ค.ศ.2010) และ 1,602 ล้านคน (พ.ศ.2563, ค.ศ.2020) สำหรับประเทศไทย มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 18 (ญี่ปุ่น ไม่คิดอันดับ 1 – 20 ของโลก) ปริมาณนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ จากจำนวน 81,340 คน (พ.ศ.2503, ค.ศ.1960) เพิ่มขึ้นเป็น 1,858,801 คน (พ.ศ.2523, ค.ศ.1980) จำนวน 9,508,623 คน (พ.ศ.2543, ค.ศ.2000) และวางเป้าหมายไว้จำนวน 20.08 ล้านคน ในปี พ.ศ.2551 (ค.ศ.2008) (Goeldner, Ritchie and McIntosh, 2000 : 680-681)

การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอัตราที่รวดเร็วดังกล่าวแล้ว ทำให้เกิดการขยายพื้นที่ การท่องเที่ยวจากเมืองออกสู่ชนบท เนื่องจากการท่องเที่ยวมีความสำคัญที่ก่อให้เกิดการสืบทอดทางวัฒนธรรม ทำให้เจ้าของท้องถิ่นได้ตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณี เกิดความภูมิใจ รักและหวงแหนวัฒนธรรมประจำถิ่นของตน พร้อมใจกันเชิดชูวัฒนธรรมและทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้มาเยือน การท่องเที่ยวทำให้เกิดการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เช่น วัฒนธรรมดนตรีและการแสดงพื้นเมือง การแต่งกายชนบประเพณีประจำถิ่น

ศิลปะท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังนำความเจริญไปสู่ท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวด้วย

จังหวัดปทุมธานีนับเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวอย่างมาก เนื่องจากมีทรัพยากรท่องเที่ยวหลากหลายทั้งทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชาวไทย โบราณสถานและโบราณวัตถุที่น่าสนใจไม่น้อย จึงทำให้ภาคกลางเป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางไปท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเยี่ยมชมวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมดนตรีของชาวมอญปทุมธานี

ชาวมอญเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ในบางจังหวัดของประเทศไทย บางส่วนเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยนานแล้ว สืบเชื้อสายมาหลายชั่วอายุคน นอกจากชาวมอญที่กล่าวมานี้ กลุ่มชาวมอญ จังหวัดปทุมธานี เป็นกลุ่มชนที่ยังคงรักษาประเพณีดั้งเดิม โดยได้อนุรักษ์ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมไว้ อย่างเหนียวแน่น ภายใต้กฎและประเพณีของท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่ง ไม่ได้มีค่าเฉพาะสำหรับชาวมอญเองเท่านั้น แต่ในฐานะสมบัติทางวัฒนธรรมของโลกอีกด้วย ในจำนวนชาวมอญที่อพยพเข้ามาได้แบกเอาเครื่องดนตรีมอญได้แก่ มโหรีมอญเข้ามาด้วยครั้งสุดท้ายมาอาศัยอยู่ที่ปทุมธานี จึงรวบรวมเครื่องดนตรี และครอบครัวนักดนตรีที่มีความรู้ความสามารถทางดนตรีมอญจัดตั้งเป็นวงปีพาทย์มอญขึ้นมา จากการแพร่ขยายของวัฒนธรรมปีพาทย์มอญทำให้มีวงปีพาทย์มอญเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทั่วไปในจังหวัดปทุมธานี ปัจจุบันมีประมาณ 47 วงด้วยกัน

วงดนตรีมอญมีบทบาทสำคัญต่อสังคม และวัฒนธรรมดนตรีมอญในจังหวัดปทุมธานีเป็นอย่างมาก คือ มุ่งเน้นการเผยแพร่ อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมปีพาทย์มอญให้คงอยู่ต่อไป และเป็นที่แพร่หลายในสังคมบทบาทสำคัญของวงดนตรีมอญที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมมอญของจังหวัดปทุมธานี ได้แก่บทบาทด้านการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ทางปีพาทย์มอญ และเพลงมอญ บทบาทด้านการศึกษา บทบาทด้านการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมปีพาทย์มอญ และการท่องเที่ยว เช่น การเข้าร่วมการประกวดปีพาทย์มอญ อีกทั้งยังรับใช้สังคมในด้านการบรรเลงปีพาทย์ประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทั้งงานการกุศลและงานสังคม ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดใกล้เคียงมาอย่างต่อเนื่องจนถึงทุกวันนี้

ในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่วางอยู่บนฐานภูมิปัญญา อัตลักษณ์และวัฒนธรรมดังกล่าวนี้มาก สถานที่ท่องเที่ยวนับเป็นการสร้างรายได้ที่น่าสนใจให้กับเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศชาติเป็นอย่างดี คือ การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตและศิลปวัฒนธรรมดนตรีนาฏศิลป์ของชาวมอญ โดยเฉพาะชาวมอญ จังหวัดปทุมธานี ซึ่ง

เป็นสิ่งที่มียู่แล้วในวิถีสังคมในสังคมชาวมอญจังหวัดปทุมธานี และเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับรายได้อย่างเป็นกึ่งจะลักษณะอันเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและประเทศชาติโดยตรง ดังนั้นการจัดกิจกรรมดนตรีของชาวมอญ จะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่มีการจัดการหลากหลายรูปแบบ อันเป็นเรื่องสำคัญในวิถีไปแสวงหาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ จังหวัดปทุมธานี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับชีวิตชุมชนในท้องถิ่นมากขึ้น

การจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ ในจังหวัดปทุมธานีที่ผ่านมา ประสบปัญหาด้านการได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้องน้อยมาก อันเนื่องจากการขาดแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีที่เหมาะสม ซึ่งเกิดผลกระทบด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและสำหรับการนำดนตรีมาบรรเลงประกอบพิธีกรรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ในปัจจุบันชาวมอญจังหวัดปทุมธานี ประสบกับปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจ ประกอบกับอิทธิพลจากศิลปวัฒนธรรมตะวันตก รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ของสังคมเมืองที่เข้ามามีบทบาทในสังคมของชาวมอญจังหวัดปทุมธานี จึงทำให้ดนตรีบรรเลงปีพาทย์มอญประกอบพิธีกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวมอญ จังหวัดปทุมธานี ลดขั้นตอนและมีบทบาทน้อยลง หากไม่ได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู เผยแพร่ และขาดแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ อาจทำให้สูญหายไปในที่สุด

จากลักษณะการดำรงชีวิตของชาวมอญ ที่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานมาอยู่เป็นชุมชนชาวมอญที่ไม่ใหญ่นักในประเทศไทย แสดงให้เห็นถึงสังคมที่มีชีวิตอยู่ด้วยการต้องต่อสู้กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดนตรีปีพาทย์มอญไว้ จึงน่าสนใจที่จะศึกษาว่าในสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม การดำเนินชีวิตรวมทั้งการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานพวกเขามีการสืบทอดการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญอย่างไร จึงทำให้รูปแบบดนตรีปีพาทย์มอญที่มีลักษณะการสืบทอดที่ขาดตอนนั้นยังคงอยู่ มีวิธีการอนุรักษ์และเผยแพร่การจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญอย่างไรบ้าง และมีแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานีหรือไม่อย่างไร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ ที่จะศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อวิจัยให้กระจ่างชัดเจน เรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของภาคกลาง เพื่อสร้างแนวทางใหม่ ๆ

ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อแก้ปัญหาเพื่อให้ได้สิ่งที่ดีกว่าเดิม ประกอบกับงานวิจัยนี้จะช่วยสนับสนุน“ทฤษฎีใหม่” ในแนวปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดปทุมธานี ทั้งที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ซึ่งคาดหวังว่าจะได้คำตอบจากการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลจากการศึกษาไปนำเสนอ หน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นเบื้องต้น ในอันที่จะนำไปพิจารณาเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม นำสังคมสู่บรรยากาศแห่งความสุขที่ยั่งยืนสืบต่อไป ซึ่งสนองพระราชดำริและหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านการมีส่วนร่วมอันเกิดประโยชน์ต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และประเทศชาติ คือ ผลจากการศึกษาจะเป็นตัวอย่างในการใช้กิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเข้าใจในการพัฒนาสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อสังคม อีกทั้งยังสามารถสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ มีลักษณะของการพัฒนาที่อนุโลม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และสภาพของสังคมจิตวิทยาแห่งชุมชน สามารถสร้างรูปแบบการประยุกต์และรังสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่นสู่การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถเกิดประโยชน์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ต่อยอดภูมิปัญญาเพื่อนำมาพัฒนาใช้ประโยชน์ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงได้อีกวิธีหนึ่งด้วย นอกจากนี้ยังเป็นหนทางหนึ่ง ที่จะกระตุ้นให้ต่างประเทศเห็นถึงความสำคัญเกิดการยอมรับการพัฒนากิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญบนพื้นฐานของศักยภาพชุมชนด้วยการพึ่งตนเองและพออยู่พอกินของชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป อาจมีผลดีต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในระบบเศรษฐกิจและสังคมของไทยได้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อันมุ่งเน้นการใช้ดนตรีปีพาทย์มอญเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่าและให้เกิดประโยชน์ตามแนวพระราชดำริด้านประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด โดยมีการใช้ประโยชน์ควบคู่ไปกับการรู้จักสามัคคี ทำให้คนในท้องถิ่นนั้น ทำงานอย่างมีความสุข อันจะเกิดผลดีต่อชุมชนและสังคมต่อไปในหลายๆด้านโดยเฉพาะการอาชีพ ธุรกิจบริการ การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมดนตรีปีพาทย์มอญในชุมชน เพื่อเป็นฐานของการ ดำรงอยู่อย่างพอเพียง สำหรับงานวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานีนั้น

นอกจากสนองพระราชดำริและหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้ว ยังได้สนับสนุนการท่องเที่ยวของประเทศไทยเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งยังเป็นแนวทางสนับสนุนให้ขยายผลให้เกิดประโยชน์ต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อประเทศชาติ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี” ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

- (1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการบรรเลงดนตรีปีพาทย์มอญในบริบทของชุมชนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตามขอบเขตด้านพื้นที่
- (2) เพื่อศึกษาแนวการพัฒนาผลงานเพลงและดนตรีในการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดปทุมธานี

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีขอบเขตด้านพื้นที่ ในจังหวัดปทุมธานี

- 1) เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วและรายได้ท้องถิ่นส่วนใหญ่มาจากการท่องเที่ยว
- 2) เป็นสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ
- 3) . เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของภาคกลาง
- 4) เป็นศูนย์กลางทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประเพณี วิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 5) เป็นพื้นที่ที่มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่สมบูรณ์แบบอันเนื่องประโยชน์ต่อแนวทางการพัฒนาและการท่องเที่ยวของท้องถิ่น

6) เป็นพื้นที่ที่มีรูปแบบและระบบการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน

7) เป็นพื้นที่ที่ให้ความร่วมมือกับการวิจัย ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดปทุมธานีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดปทุมธานี ที่มีการจัดกิจกรรมดนตรีและให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ในการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี มีขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลดังนี้

1) นักท่องเที่ยว

1.1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

1.2 นักท่องเที่ยวท้องถิ่น

1.3 นักท่องเที่ยวต่างถิ่น

2) นักดนตรี

2.1 นักดนตรีชาวมอญ

2.2 นักดนตรีชาวไทย

3) นักร้อง

3.1 นักร้องชาวมอญ

3.2 นักร้องชาวไทย

4) นักวิชาการ

4.1 นักวิชาการสังคมศาสตร์

4.2 นักวิชาการดนตรี

5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

5.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดปทุมธานี

5.3 สถาบันวิจัยด้านดนตรี

5.4 สำนักพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

5.5 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

5.6 สมาคมครูดนตรี(ประเทศไทย)

5.7 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

5.8 สถาบันดนตรีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และสถาบัน อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.9 สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาดนตรีวิทยา

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหาในการวิจัยดังนี้

1) เนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้แก่

1.1 ศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการบรรเลงดนตรีปี่พาทย์มอญในบริบทของชุมชนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตามขอบเขตด้านพื้นที่

1.2 ศึกษาแนวการพัฒนาผลงานเพลงและดนตรีในการจัดกิจกรรมดนตรีปี่พาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดปทุมธานี

2) เนื้อหาที่จะนำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

2.1 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวพระราชดำริหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมาสืบสานปรับใช้และขยายผลสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในการมุ่งสร้างคุณประโยชน์ ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวให้แก่สังคม องค์กร และ ชุมชน

2.2 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยว นโยบายแห่งรัฐกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สภาพสังคมและวัฒนธรรมภาคกลาง จังหวัดปทุมธานี และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดปทุมธานี

2.3 การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปี่พาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี มีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

- แนวทาง (กระบวนการ)พัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปี่พาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

- การปฏิบัติ สำนวณ สัมภาษณ์ สังเกต
- การประเมินผลการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- สัมมนารูปแบบแนวทางการพัฒนา

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับบริบทชุมชนและการดำเนินงานทั้งด้านการพัฒนาและการวิจัยที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/แนวคิด “ทฤษฎีใหม่” ภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแบบพึ่งตนเองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว/ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม/ แนวคิดและทฤษฎี

ชุมชนและชุมชนเข้มแข็ง /แนวคิดการพัฒนาชุมชน /ทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และทฤษฎีวัฒนธรรมองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร รวมทั้งหมด 150 คน

(1) นักดนตรี

(2) นักวิชาการ นักวิชาการสังคมศาสตร์ นักวิชาการดนตรี

(3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดปทุมธานี
- สถาบันวิจัยด้านดนตรี
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- สมาคมครูดนตรี(ประเทศไทย)
- หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- สถาบันดนตรีทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และสถาบัน อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาดนตรีวิทยา

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย

(1) กลุ่มผู้รู้ (Key Informants) จำนวน 20 คน แบ่งออกดังนี้

- นักวิชาการ จำนวน 5 คน
- ประธานและกรรมการสมาคม จำนวน 5 คน
- เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ 5 คน
- ผู้จัดการกิจกรรมดนตรี 5 คน

(2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) จำนวน 40 คน

(3) กลุ่มนักท่องเที่ยวและผู้ให้ข้อมูลทั่วไป(General Informants) จำนวน 40 คน

1.4 ทฤษฎี สมมุติฐาน และกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ในการวิจัย การศึกษาแนวทางการจัดการกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้เกิดแนวทางการจัดการกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญหลายๆ รูปแบบ เกิดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) เกิดความกลมกลืน (Harmony) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก

ในการศึกษาแนวทางพัฒนา เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมคนตรีปีพาทย์มอญในบริบทของชุมชนท้องถิ่นที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพทางสังคมวิทยา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) และทำการเก็บข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) มีกรอบคิดในการวิจัยดังนี้

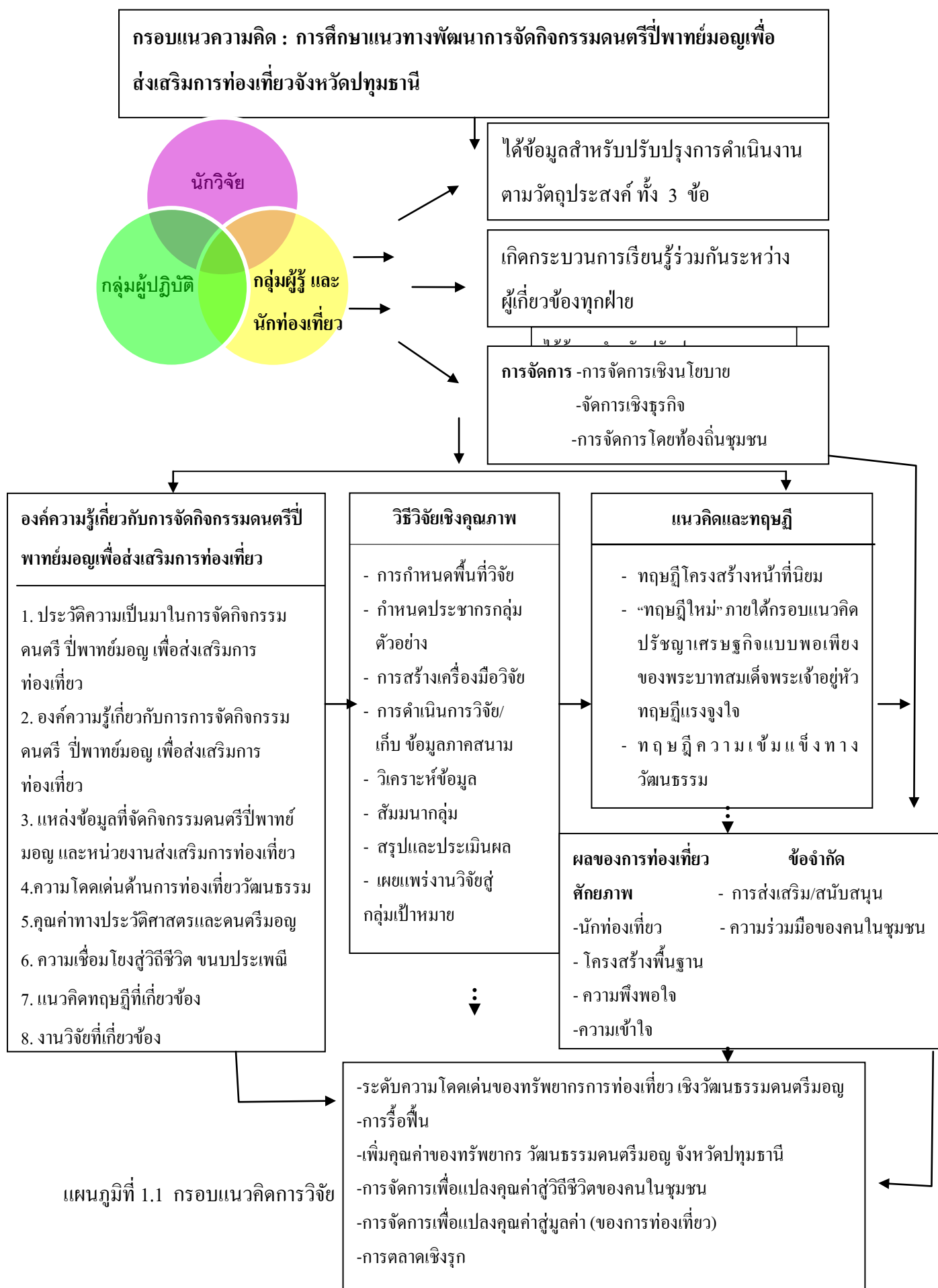
จาก“ทฤษฎีใหม่” ภายใต้กรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Structural-Functionalism) ของ A.R. Radcliffe-Brown และ Emile Durkheim, Bronislaw Malinowski ผสมกับแนวคิดและทฤษฎีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมของศาสตราจารย์ นายแพทย์ ประเวศ วะสี (2532 : 1 – 22) และคนอื่นๆ สรุปได้ว่า วัฒนธรรมทุกด้านมีหน้าที่ต้องทำ คือการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ พลังของภูมิปัญญา เป็นรากฐานของสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของชุมชน วัฒนธรรมคนตรีและการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สังคมเข้มแข็ง ซึ่งสามารถพัฒนาชุมชนแบบพึ่งตนเองตามแนวทฤษฎีใหม่แบบเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินงานตามรูปแบบวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) มีคุณสมบัติเหมาะสม ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมคนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี มีหัวใจสำคัญ 3 ประการดังนี้

1. หลักของการตระหนักถึงความสำคัญ โดยเริ่มจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจร่วมกัน ถึงเหตุผลของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ที่เกิดจากการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปพัฒนาการจัดกิจกรรมคนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น

2. หลักของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการและผู้เกี่ยวข้องจากภายนอก

3. หลักของการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการชี้ถูกชี้ผิด เป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงงานให้บรรลุเป้าหมายของโครงการ

นอกจากนี้ผลการสังเคราะห์งานวิจัยของ ทวีวัฒน์ สุภารส (2531 : 32) และพิชญวิญญู (2542 : 98-99) สามารถตั้งสมมุติฐานได้ว่า รูปแบบการวิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันให้เป็นไปอย่างมีระบบแล้ว น่าจะพัฒนาการจัดกิจกรรมคนตรีปีพาทย์มอญ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานีได้ ดังนี้

ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จะนำมาเรียบเรียงในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ บรรยายเป็นความเรียง และสรุปเป็นรายงานการวิจัย โดยดำเนินการตามโครงสร้างงานวิจัย สรุปและนำเสนอ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

1.4.1 เกิดพระเกียรติพระอัครนิยาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยขยายผลวิจัยตามแนวพระราชดำริ

- เป็นการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอดภูมิปัญญา นำมาพัฒนากิจกรรมบนพื้นฐานของศักยภาพชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตาม”ทฤษฎีใหม่”หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.4.2 เพื่อสร้างระบบวิจัย การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีป๊อปปูล่ามูวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี โดยเน้นผลวิจัยด้านประสิทธิภาพแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีป๊อปปูล่ามูว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว สอดคล้องตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) สอดคล้องตามโครงการวิจัยกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) สอดคล้องตามโครงการวิจัยกับกลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) สอดคล้องตามนโยบายระยะการบริหารราชการ 4 ปี ของรัฐบาล

1.4.3 เป็ประโยชน์ที่ชัดเจนที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ช่วยให้มีทางเลือกใหม่ในการดำเนินงานวิจัยด้านดนตรี

1.4.4 สร้างระบบวิจัยการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด หรือชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นผลวิจัยตามแนวพระราชดำริ นำผลการวิจัยบริการความรู้แก่ผู้สนใจศึกษาและประชาชนผู้เกี่ยวข้อง

1.4.5 เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

- เพื่อสร้างกลยุทธ์และรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเน้นเพิ่มมูลค่าและคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยววัฒนธรรมท้องถิ่นโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

- เพื่อสร้างรูปแบบการประยุกต์และรังสรรค์วัฒนธรรมดนตรีท้องถิ่นสู่การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว

- เพื่อสร้างกระบวนการดูแลฐานทรัพยากรวัฒนธรรม และยกระดับสู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยหัวข้อ “การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี ” มีศัพท์เฉพาะที่ใช้สื่อสารความเข้าใจ ในเนื้อหาฉบับนี้หลายคำด้วยกันคือ

การจัดกิจกรรมดนตรี	หมายถึง สถานที่แสดง ที่มีจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ มีจุดประสงค์ เพื่อบรรเลงดนตรีมอญ มุ่งให้เกิดความบันเทิง หรือประกอบพิธีกรรมต่างๆ สำหรับบริการนักท่องเที่ยว
ความพึงพอใจ	หมายถึง ระดับความรู้สึกที่มีต่อการแสดงดนตรีปีพาทย์มอญในสถานที่แสดงของพื้นที่วิจัย
นักท่องเที่ยว	หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการในสถานที่แสดง ที่มีจัดกิจกรรมดนตรีปีพาทย์มอญ ตามขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย และบรรเลงเพลงปีพาทย์มอญ ในจังหวัดปทุมธานี
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	หมายถึง ธุรกิจการท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการแข่งขันและปรับปรุงบริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว
บรรเลงดนตรีมอญ	หมายถึง ลักษณะและวิธีการบรรเลงดนตรีอย่างหนึ่ง มีจุดประสงค์ เพื่อบรรเลงดนตรีมอญ ซึ่งมีลักษณะเป็นเพลงมอญอย่างหนึ่ง สำหรับใช้กับวงปีพาทย์มอญ อาจเรียกว่า “วงปีพาทย์มอญ” มีจุดประสงค์เดียวกันกับการบรรเลงปีพาทย์อื่นๆ คือ มุ่งให้เกิดความบันเทิง หรือประกอบพิธีกรรมต่างๆ
เพลงมอญ	หมายถึง เพลงที่มีแบบฉบับในการบรรเลงและขับร้องเป็นการเฉพาะ มีจุดประสงค์ เพื่อให้เกิดสุนทรี ให้ความไพเราะ มีหลายประเภท เช่น เพลงมอญในละคร เพลง

	มอญในพิธีกรรม เพลงมอญเพื่อการบันเทิงและมหรสพ ต่างๆ
บทบาท หน้าที่	หมายถึง การทำหน้าที่ การนำไปใช้งาน ในที่นี้หมายถึง หน้าที่ การใช้งานของเพลงมอญ กระบวนการขับร้องและ บรรเลงเพลงปี่พาทย์มอญ ในจังหวัดปทุมธานี
ปี่พาทย์มอญ	หมายถึง วงดนตรีชนิดหนึ่ง บางทีก็ใช้ในพิธีกรรม เช่น งานศพ เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึง วงดนตรีที่ ใช้ร้องในงานมหรสพ ละครอื่นๆ เช่น ละครพันทาง ฯลฯ
เอื้อน	หมายถึง การออกเสียงเป็นทำนอง ที่ไม่มีเนื้อร้อง โดยใช้ สระ หรือพยัญชนะบางตัว เอื้อน อาจร้องตอนต้นเพลง หรือ อยู่ระหว่าง คำร้อง ยืดหรือลากเสียงออกไปให้เข้ากับ จังหวะของทำนองเพลง เพื่อให้ทำนองเพลงถูกต้อง ครบถ้วน